

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-17-05/2011
P/11/073

Białystok, dnia 23 stycznia 2012 r.

**Pan
Tadeusz Klama
Wójt Gminy Kolno**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Kolnie (zwanym dalej „Urzędem”) kontrolę realizacji zadań w zakresie organizacji i finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009 – 2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 27 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w zakresie objętym kontrolą. Ocena pozytywna wynika z:

- zapewnienia możliwości realizacji doksztalcania się i doskonalenia zawodowego przez nauczycieli,
- zaplanowania wydatków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości,
- egzekwowania od dyrektorów szkół terminowego sporządzania rocznych sprawozdań z wykorzystania przyznanych im środków,
- ustalania kwot maksymalnego dofinansowania do opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nierzetelnej weryfikacji danych zawartych w bazie Systemu Informacji Oświatowej (SIO),
- niesporządzania rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- niedokonywania podziału środków wyodrębnionych na dofinansowanie doskonalenia i doskonalenia nauczycieli, o którym mowa w art. 70a ust. 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*²,
 - nieweryfikowania danych wykazywanych przez dyrektorów szkół w sprawozdaniach z wykorzystania środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe,
 - sfinansowania nabycia przez dwóch nauczycieli kwalifikacji, które nie były wykorzystane w procesie dydaktycznym.
1. Gmina była organem prowadzącym ośmiu szkół podstawowych, dwóch gimnazjów oraz dwóch placówek przedszkolnych. Zatrudnionym w nich nauczycielom zapewniono możliwość realizacji kształcenia i doskonalenia zawodowego. W roku szkolnym 2010/2011 spośród 117 nauczycieli, trzech (2,5%) ukończyło różne formy kształcenia, zaś 96 (82%) – formy doskonalenia zawodowego. Urząd nie skorzystał z możliwości zapewnienia nauczycielom wsparcia zawodowego poprzez utworzenie placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli, o której mowa § 17 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. *w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli*³, lub też powołania doradców metodycznych, przewidzianych w § 23 ust. 1 powołanego rozporządzenia.
 2. Pracownicy Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych Gminy Kolno nie wywiązywali się z obowiązku sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w SIO dotyczących informacji o kształceniu się i doskonaleniu nauczycieli, do czego obligował art. 7 ust. 1-3 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. *o systemie informacji oświatowej*⁴. W SIO za lata szkolne 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 szkoły i placówki oświatowe wykazały bowiem 7 zamiast 12 doszkalcących się nauczycieli i 102 zamiast 293 doskonalących się nauczycieli. Na podstawie art. 7 ust. 6 pkt 2 powołanej ustawy odpowiedzialność za sprawdzenie danych zawartych w SIO ponosi Pan Wójt.
 3. W latach 2009-2011 w budżecie Gminy wyodrębniano, zgodnie z dyspozycją art. 70a ust. 1 *Karty Nauczyciela*, środki na finansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych wydatków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Pan Wójt nie zapewnił jednak przewidzianego w art. 70a ust. 2a tej ustawy podziału tych środków, ani też opracowywania rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków*⁵. Prawdłowo, zgodnie z § 7 powołanego rozporządzenia, ustalano corocznie maksymalną kwotę dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

² Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm., zwanej dalej „Karta Nauczyciela”

³ Dz. U. Nr 200, poz. 1537 ze sprost.

⁴ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 46, poz. 430

Wydatki na dofinansowanie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w latach 2009-2011 wyniosły odpowiednio: 21,8 tys. zł, 20,5 tys. zł i 16,1 tys. zł (do 30 września 2011 r.), co stanowiło: 53,5%, 45,8% i 36,6% środków zaplanowanych na ten cel (40,7 tys. zł, 44,8 tys. zł i 44,0 tys. zł). Były one ponoszone zgodnie z przeznaczeniem określonym w § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia. Z wykorzystania środków, zgodnie z dyspozycją § 6 ust. 3 przywołanego rozporządzenia, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych składali coroczne sprawozdania. Analiza sprawozdań trzech z dziewięciu szkół wykazała, że dane finansowe wykazywane w sprawozdaniach za lata 2009 - 2010 były zgodne z danymi wynikającymi ze sprawozdań budżetowych Rb-28S Gminy. Jednak w trzech sprawozdaniach (z sześciu zbadanych) błędnie podano liczbę nauczycieli korzystających z dofinansowania, co wskazuje na brak weryfikacji prawidłowości sporządzania sprawozdań przez pracowników Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych.

4. W szkołach prowadzonych przez Gminę nie w pełni wykorzystywano kwalifikacje nabyte przez nauczycieli. Spośród ośmiu nauczycieli, którym w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 Pan Wójt udzielił dofinansowania do kosztów studiów wyższych, podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych pozwalających na uzyskanie dodatkowych kwalifikacji, dwóm nie przydzielono zajęć, do prowadzenia których uzyskali przygotowanie (dofinansowane kwotą 1.878,80 zł). Dofinansowania zostały przyznane, pomimo iż dyrektorzy szkół w złożonych wnioskach o ich udzielenie nie uzasadnili celowości skierowania nauczyciela na daną formę kształcenia. Stosownie do dyspozycji art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁶ wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) sprawdzanie danych zamieszczanych przez szkoły w SIO,
- 2) opracowywanie rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- 3) dokonywanie podziału środków na dofinansowanie form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz przedstawianie go związkom zawodowym nauczycieli w celu zaopiniowania,
- 4) wyegzekwowanie od dyrektorów szkół składania rzetelnych sprawozdań z wykorzystania środków na kształcenie i doskonalenie nauczycieli,
- 5) dofinansowanie form kształcenia stosownie do faktycznych potrzeb kadrowych i organizacyjnych szkół.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Wójta o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

⁶ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm. Do 31 grudnia 2009 r. art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. *Agata Katarzyna Ciupa*
WICEDYREKTOR